

Lubenica

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 18 | Nivo: Visoka poljoprivredna škola

LUBENICA (*Citrus vulgaris*)

Lubenica je zeljasta jednogodišnja biljka sa povijušavom, razgranatom stabljikom koju nazivamo vreža. Stablo je šupljo, člankovito, cik – cak izgleda, obraslo sitnim bodljama ili maljama. Na kolencima raste list, vitica, grana, ženski ili muški cvet, a ponekad i adventivni koren. Prvih desetak kolenaca je sterilno, a onda se javljaju cvetovi, obično najpre muški. Odnos muških i ženskih cvetova najčešće je 4-5 : 1, u korist muških, ali, sa skraćanjem dužine dana, u jesen, ovaj odnos se menja i može da bude čak 1 : 1. Cvetovi, po svojoj građi, mogu da budu muški, ženski i hermafroditni, tj. da sadrže i tučak i prašnike. Ovo je sortna karakteristika. Lubenica potiče iz Afrike, gde se i danas, u oblasti savana i pustinja sreću divlje forme, kao što je *Citrus colognthys* sa sitnim i veoma gorkim plodovima. S obzirom na poreklo, kao tropska vrsta ima veoma velike zahteve prema toploti i svetlosti. Optimalne temperature za njen razvoj i plodonošenje su 26 - 28 0 C. Prestaje da raste na minimalnoj temperaturi od 12 0 C i maksimalnoj od 40 0 C. Oplodnja se najbolje obavlja na temperaturi oko 22 0 C. Zahteva maksimalnu osunčanost, tako da se gaji samo kao čist usev na

parcelama koje su preko celog dana izložene suncu
Sl. 1 Muški i ženski cvet lubenice. Sl. 2 Žuta sorta lubenice.

Divlja forma lubenice (*Citrus colognthys*)

Iz južne Afrike, vrlo brzo preneti u dolinu Nila, što se može zaključiti sa slika na zidovima starih grobnica gde je prikazano ovo voće, odnosno povrće. Poznavali su je i u Siriji, Arabiji i Indiji, a po svemu sudeći starim Grcima i Rimljanima nije bila poznata. Arapi su je preneli u Španiju, a zatim u Južnu Francusku. U 10. veku se iz Turkeстана proširila u Kinu, dok je preko Španije stigla prvo na američka ostrva, a nešto kasnije i na kopno

Divlja forma lubenice (*Citrus colognthys*).

DA LI SU LUBENICA I BOSTAN JEDNO TE ISTO

U nekim krajevima naše zemlje to su sinonimi - kad se kaže bostan - misli se na lubenicu i obrnuto. U drugim, pak, pod pojmom "bostan" podrazumevaju se lubenica i dinja zajedno. Na crnogorskom primorju za lubenicu se koristi naziv "dinja", dok se dinja naziva i "pipun" (slično kao i u Bugarskoj lubenica = dinja, dinja = pepeš). Razlike potiču otuda što su se ove vrste kod nas proširile sa različitih govornih područja. Slično je i na engleskom jeziku. Termin "melnos" podrazumeva lubenicu i dinju (kao kod nas bostan), dok je sama lubenica watermelon ili egusi, a dinja melon, muskmelon, sweet melon, ili cantaloupe (u Americi).

IZBOR ZEMLJIŠTA

Lubenice najbolje uspeavaju na razoranim ledinama i krčevinama, gde do tada nisu gajene. Podnose kiselu reakciju zemljišta, sve do pH 5, ali najbolje uspeavaju na pH 6 do 6,5. Dobra zemljišta za lubenice su cernozem, livadske crnice i rečni aluvijumi, dakle dobro obezbeđena humusom, strukturna, ocedna, plodna i duboka. Rečni aluvijumi, uz to u blizini velikih reka, najpogodniji su za gajenje lubenica, s obzirom na to da koren može duboko da prodre i crpe vlagu koja napaja emljište iz rečnog korita po sistemu sunđera. U Srbiji lubenica uspeva sve do nadmorske visine od ko 600 metara, s tim što na tim visinama mogu da se gaje samo rane orte. Kasne sorte, koje su obično kvalitetnije, mogu da uspeavaju i na ovim isinama, ali iz rasada, bilo kalemljenog na vrg ili običnog. Glinovita i suviše eskovita zemljišta mogu da se koriste za proizvodnju lubenica, ali se onda oraju dobro nađubriti organskim đubrivima stajnjakom ili kompostom).

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com